

Forside

Blog og debat

Karriere

Scient

Nyhedsopdatering

Foto : Jesper Voldgaard

Af *Pernille Siegumfeldt*

I otte år kørte forfatter og foredragsholder Anders Fogh Jensen med pæn succes en rentabel boks som privatpraktiserende filosof. Han solgte humanistens blik på det moderne liv og arbejdsmarked gennem bøger og stribevis af foredrag.

At få sådan en butik til at køre er en sjælden bedrift i et samfund, der ikke for alvor kan se humanisternes nytteværdi, siger han.

“Jeg tror ikke, jeg kender andre, det er lykkedes for. Men det er også et enormt slid at være en enmandshær, der bliver hyret ind og leverer et engangsknald for så at gå ud ad døren og aldrig se de samme mennesker igen. Det kunne jeg ikke holde til i længden. Derfor forstår jeg virkelig godt den bekymring, som jeg møder hos de unge på humaniora, når det gælder deres fremtidige arbejdsliv”, siger Anders Fogh Jensen.

Freelancetilværelsens og storbylivets stresshormoner sidder stadig i kroppen på ham, selv om

det er nogle måneder siden, han forlod København NV. I september flyttede han ind i et 70´er-parcelhus i Velling uden for Ringkøbing, hvor de nøgne træer ligger næsten fladt hen ad jorden.

Her, i forstanderboligen på Vestjyllands Højskole, bor han nu med kæresten og sønnen Louis på halvandet.

En højskole skal være en lukket anstalt

I forvejen går det godt for højskolen, der er selvforsynende med energi og varme, har 96 pct. økologi i køkkenet og fuld belægning med 70 elever. Skolen er alment kreativ helt i Grundtvigs ånd, og den profil lokker folk til langvejsfra. I år er syv japanere og tre ungarere rejst hele vejen til Ringkøbing.

Højskolesangbogen bliver ikke ofret, blot fordi en del af aktiviteterne foregår på kreolengelsk, insisterer Anders Fogh Jensen. Han mener også, at højskolen ligger placeret helt rigtigt her, hvor klimaet er ekstremt, og det blæser så meget, at medarbejderne gav ham en flyverdragt i velkomstgave, så han kan overleve vinteren.

“En højskole skal ikke ligge tæt på en storby. Den skal være en lukket anstalt, hvor man skal finde ud af det med hinanden og ikke bare tjekke ud af fællesskabet, når det bliver bøvet. De unge forpligter sig på hinanden her i tre til otte måneder. Det er enormt vigtigt i en flygtig Tinder-virkelighed. Hvis man skal have noget ud af sin musik, skal man lære at holde ved sit instrument”, siger Anders Fogh Jensen.

Selv er han trukket vestpå fristet af ideer om fællesskab, kontinuitet og arbejdet med dannelse.

“Højskolen er snart det eneste sted i samfundet, hvor konkurrencestatens perverse logikker er sat ud af kraft. De unge her på skolen udtrykker sig på alle mulige måder og bliver klogere hver dag. Men de arbejder ikke nødvendigvis med kunst, fordi de vil ind på Forfatterskolen eller Kunstakademiet”, pointerer han.

Han har ikke planer om at gennemføre store forandringer på højskolen.

“Det ville være meget arrogant, hvis jeg kom her, hvor det går godt, og sagde: Nu skal I høre, hvordan man driver højskole”, fastslår han.

Han har nogle ideer om at tilføre noget mere klassisk eller åndelig dannelse, men vil gå ydmygt til værks.

“Vi har solceller og vindmølle, træsnit og værksteder, keramik, dans, bueskydning og havebrug. De unge skal dyrke håndens dannelse. Det er noget, jeg selv har forsømt i mit liv, og derfor underviser jeg nu i tango. Da jeg var i deres alder, var jeg ikke et menneske som dem. Jeg havde travlt med at vinde karakterræset og lære at skyde med maskingevær i militæret”,

påpeger han.

Som at være til reception hele tiden

Siden han flyttede til Velling, er Anders Fogh Jensens skæg blevet næsten lige så langt som Grundtvigs.

En løs jakke og bukser med seler har afløst de perfekt pressede jakkesæt med vest, der i en årrække var hans signatur i Deadline-studiet og på diverse konferencer, som hyrede ham ind til en peptalk.

Den gamle Mercedes fra 1970 er parkeret i en bondemands lade, hvor den kan overvintre uden afgift.

Det var en bog om projektsamfundet fra 2009, der for alvor satte skub i Anders Fogh Jensens karriere som debattør og skribent. I bogen beskriver han det moderne arbejdsliv som en markedsplads, hvor alle konstant står på springbræt til det næste projekt og gebærder sig, som om de er til reception hele tiden.

Siden har han bl.a. gjort sig til talsmand for eksperimenter med borgerløn og kaldt dele af debatten om #metoo for parfumeret. Mange anklager mod mænd er en kritik af mandens væsen snarere end af hans uhyrlige gerninger, når han begår overgreb og krænkelser, argumenterer han.

Anders Fogh Jensen plæderer også for at omkonstruere humaniora til filosofikum i stedet for at bruge penge på forskning. Humaniora burde være et forstudie til instrumentstudierne, som det har været i mange århundreder.

“Et sådant nyt humaniora-filosofikum er noget, alle – især økonomer, ingeniører, læger og jurister – burde læse, men som der ikke nødvendigvis bør komme kandidater ud af. Så kan man også spille med åbne kort om ikke at være forskningsbaseret. Det må være konsekvensen, når vores samfund alligevel ikke gider eller forstår at bruge sine humanister”, mener han.

Glemsel giver plads for prekariatet

I foråret vakte filosofien igen opsigt, da han sammen med forfatter og antropolog Dennis Nørmark udgav bogen “Pseudoarbejde – Hvordan vi fik travlt med at lave ingenting”. Vi har skabt en masse arbejde, som er totalt værdiløst for samfundet, mener forfatterne. Og vi har fuldkommen glemt, at den oprindelige mening med velfærdssamfundet var mere end arbejde, nemlig at gøre plads til filosofien, litteraturen og kunsten.

På højskolens morgensamlinger er Anders Fogh Jensen derfor glad, når han får lov til at genfortælle myterne fra den græske mytologi.

“Vi har i forvejen ikke noget stort fælles reservoir af viden eller fortællinger længere. Det betyder, at generationerne glider længere fra hinanden. Vi er ved at glemme, hvordan 2. verdenskrig kunne opstå, og vi kan dårligt huske, at vi i det 20. århundrede brugte solidariteten og det kollektive pres til at kræve ordentlige løn- og ansættelsesvilkår for alle. Den sidstnævnte glemsel giver blandt andet plads for, at et prekariat igen er opstået”, forklarer han.

En fuckfinger til boligmarkedet

Prekariseringen og projektsamfundet er ikke umiddelbart ved at blive afløst af noget mere bæredygtigt. Tværtimod skal de unge indstille sig på at slå rod i vand, som han siger:

“Forandringshastigheden er så høj, at antallet af depressioner er eksploderet. Nu hedder det så også noget endnu mere ekstremt end innovation, nemlig disruption: “Det, du lærte i går, kan du ikke bruge til noget i dag”. Der er kun en meget lille tendens til, at folk vender kravene ryggen og giver det københavnske boligmarked en fuckfinger. I stedet omskoler humanister sig til statssekretærer eller kontorarbejdere og dyrker deres litterære interesser ved siden af”, forklarer han.

Samfundsmæssigt er det sidste en dårlig ide.

“Jo mere vi “dimensionerer” uddannelserne, jo sværere bliver det for os at se, hvad humaniora kan bruges til. I Frankrig, hvor den almindelige tv-seer ved, hvem Rousseau er, diskuterer man sit samfund på et andet niveau. I Danmark piller vi humaniora ud af alting. Vi lever i et økonomisk barbari, hvor det højeste abstraktionsniveau er tallet, og vi risikerer at stå tilbage med en naturvidenskabelig og økonomisk fornuftsdiskussion og ikke længere have sprog for andet”, påpeger han.

Livet tilsat fem dele vand

I sit voksne liv har Anders Fogh Jensen boet i den ene fremleje efter den anden en lang årrække i København. I Paris var han som ung studerende ved at knække indeni. Han var kommet for langt væk hjemmefra uden at ville bøje sig for det, siger han, og det udviklede sig til en depression, som det tog ham flere år at blive fri af.

I dag er den 45-årige filosof mæt af byer og glad for at være tilbage i Jylland, hvor han voksede op som søn af en kreaturhandler med en 7.-klasseeksamen.

“Jeg har en længsel efter at prøve at leve et mere reelt liv, der ikke er tilsat fem dele vand. Jeg kunne simpelthen ikke forestille mig, at min søn skulle vokse op på Vesterbro, hvor de kalder det et bål, når der ligger tre stykker pindebrænde og ryger ovre i et hjørne af børnehaven”, siger han.

Højskoleforstanderen og forfatteren så gerne, at vi alle gjorde som de gamle romere:

“Dengang kunne borgere være på otium som en pause fra necotium, handelspladsen, hvor der

altid var larm. Vi burde genindføre otiumordninger. Det ville give arbejde til flere og pauser fra hverdagen for de travle, som kunne tage på højskole eller rejse ud. Nu skal vi vente, til vi bliver 70, før vi – måske – får lov eller tager os lov til at stå af ræset. Men vi har mere frihed, end vi tror”.